

מסכת שביעית

פרק ד

א. בראשונה היו אומרים, מלקט אדם עצים ואבנים ועשבים מתוך שָׁלוּ, כְּדָרָךְ שֶׁהוּא מִלְקֵט מִתּוֹךְ שֶׁל חֲבֵרוֹ, אֵת הַגֶּס הַגֶּס. מִשְׁרָבוֹ עוֹבְרֵי עֲבָרָה, הִתְקִינוּ שֶׁיִּהְיֶה זֶה מִלְקֵט מִתּוֹךְ שֶׁל זֶה, וְזֶה מִלְקֵט מִתּוֹךְ שֶׁל זֶה, שֶׁלֹּא בְטוֹבָה, וְאֵין צָרִיךְ לומר שֶׁיִּקְצֹץ לָהֶם מְזוֹנוֹת:

ב. שָׂדֶה שֶׁנִּתְקַוָּצָה, תִּזְרַע בְּמוֹצָאי שְׁבִיעִית. שְׁנֵטִיבָה אוֹ שְׁנֵדִיבָה, לֹא תִזְרַע בְּמוֹצָאי שְׁבִיעִית. שָׂדֶה שֶׁנִּתְקַבְּלָה, בֵּית שְׁמַאי אומרים, אֵין אוֹכְלִין פְּרוּמִיָּה בְּשְׁבִיעִית, וּבֵית הֵלֵל אומרים, אוֹכְלִין. בֵּית שְׁמַאי אומרים, אֵין אוֹכְלִין פְּרוּת שְׁבִיעִית בְּטוֹבָה, וּבֵית הֵלֵל אומרים, אוֹכְלִין בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְטוֹבָה. רַבִּי יְהוּדָה אומר, חֲלוּף הַדְּבָרִים, זֶה מִקְלִי בֵּית שְׁמַאי וּמִחֲמַרֵּי בֵּית הֵלֵל:

ג. חוֹכְרִין נִירִין מִן הַנְּכָרִים בְּשְׁבִיעִית, אָבֵל לֹא מִיִּשְׂרָאֵל. וּמִחֲזִיקִין יְדֵי נְכָרִים בְּשְׁבִיעִית, אָבֵל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל. וְשׂוֹאֲלִין בְּשִׁלּוּמָן, מִפְּנֵי

דרכי שלום:

ד. המידל בַּיִתִּים, בֵּית שְׁמַאי אומרים, יָגוּם. וּבֵית הֵלֵל אומרים, יִשְׁרֵשׁ. וּמוֹדִים בְּמַחְלִיק, עַד שְׁיָגוּם. אֵיזָה הוּא הַמִּדֵּל, אֶחָד או שְׁנַיִם. הַמַּחְלִיק, שְׁלֵשָׁה, זֶה בְּצַד זֶה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, מִתּוֹךְ שָׁלוֹ, אֲבָל מִתּוֹךְ שָׁל חֲבֵירוֹ, אַף הַמַּחְלִיק, יִשְׁרֵשׁ:

ה. הַמְּבַקֵּעַ בַּיִת, לֹא יַחֲפֹהוּ בְּעֶפֶר, אֲבָל מְכַסֶּה הוּא בְּאַבְנִים או בְּקֶשׁ. הַקּוֹצֵץ קוֹרוֹת שְׁקֵמָה, לֹא יַחֲפֹהוּ בְּעֶפֶר, אֲבָל מְכַסֶּה הוּא בְּאַבְנִים או בְּקֶשׁ. אֵין קוֹצֵצִין בְּתוֹלֵת שְׁקֵמָה בְּשַׁבִּיעִית, מִפְּנֵי שֶׁהִיא עֲבוּדָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כְּדִרְכָּהּ, אֲסוּר, אֲלֵא אוּ מַגְבִּיהַ עֲשָׂרָה טַפָּחִים, או גוֹמֵם מֵעַל הָאֶרֶץ:

ו. הַמְּזַנֵּב בַּגָּפְנִים וְהַקּוֹצֵץ קָנִים, רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר, יִרְחִיק טַפָּח. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, קוֹצֵץ כְּדִרְכּוֹ, בְּקֶרֶדֶם אוּ בַּמָּגֵל, וּבַמַּגֵּרָה, וּבְכָל מָה שִׁירָצָה. אֵילָן שְׁנַפְשָׁת, קוֹשְׁרִין אוֹתוֹ בְּשַׁבִּיעִית, לֹא שִׁיעֲלָהּ, אֲלֵא שְׁלֹא יוֹסִיף:

ז. מֵאִמְתִּי אוֹכְלִין פְּרוֹת הָאֵילָן בְּשַׁבִּיעִית, הַפָּגִים מִשְׁיִזְרִיחוֹ, אוֹכֵל בָּהֶם פֶּתוֹ בַּשָּׂדֶה. בְּחֵלוֹ, כּוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. וְכֵן פִּיוֹצֵא בָהֶם בַּשָּׂאֵר שְׁנֵי שָׁבוּעַ, חַיֵּב בַּמַּעֲשָׂרוֹת:

ח. הבסר, משהביא מים, אוכל בו פתו בשדה. הבאיש, כונס לתוך ביתו. וכן פיוצא בו בשאר שני שבוע, חב במעשרות:

ט. זיתים, משכניסו רביעית לסאה, פוצע ואוכל בשדה. הכניסו חצי לג, כותש וסד בשדה. הכניסו שליש, כותש בשדה וכונס לתוך ביתו. וכן פיוצא בהם בשאר שני שבוע, חבים במעשרות. ושאר כל פרות האילן, כעונתן למעשרות, כן עונתן לשביעית:

י. מאימתי אין קוצצין את האילן בשביעית. בית שמאי אומרים, כל האילן משיוציא. ובית הלל אומרים, החרובין משישלשלו, והגפנים משוגרעו, והזיתים משניצו, ושאר כל אילן משיוציא. וכל האילן, כיון שפא לעונת המעשרות, מתר לקצצו. כמה יהא בזית ולא יקצנו, רבע. רבן שמעון בן גמליאל אומר, הכל לפי הזית: